

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Jelka Jovanović, Olivera Milošević, Dragan Đorđević, Vlado Mareš, Tamara Skrozza, Vida Petrović Škero, Jelena Petković, Nadežda Budimović, Zlatko Čobović, Snežana Andrejević i Bojan Cvejić, na sednici održanoj 24.11.2022. godine, jednoglasno izriče

JAVNU OPOMENU

Tekstom „GLUP, GLUPLJI – BOŽA RATKAPNA! Prelević kaže da nam ne treba 'glupi auto-put' od Kruševca do Čačka!?", objavljenim 4. oktobra 2022. godine, portal „Informer.rs“

1. prekršio je tačke 1, 3 i 5 Odeljka I (Istinitost izveštavanja) Kodeksa novinara Srbije, o obavezi novinara da tačno, objektivno, potpuno i blagovremeno izvesti o događajima od interesa za javnost, poštujući pravo javnosti da sazna istinu i držeći se osnovnih standarda novinarske profesije, da naznači izvor informacije koju prenosi, kao i tačku po kojoj je sa novinarstvom nespojivo objavljivanje neosnovanih optužbi, kleveta i glasina,

2. prekršio je tačke 3 i 6 Odeljka IV (Odgovornost novinara), po kojima je novinar dužan da poštuje pravilo pretpostavke nevinosti i ne sme nikoga proglasiti krivim do izricanja sudske presude, kao i da neguje etiku i kulturu javne reči,

3. prekršio je i tačku 1 Odeljka V (Novinarska pažnja) o obavezi novinara da pristupa poslu sa dužnom profesionalnom pažnjom,

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Božo Prelević je u žalbi Savetu za štampu naveo da je sporni tekst objavljen posle njegovog gostovanja na TV Nova S, na kojoj je izneo kritičke stavove u vezi sa određenim dešavanjima u Srbiji. Umesto iznošenja suprotstavljenih stavova, „Infomer“ je objavio seriju uvreda. U tekstu se, između ostalog, navodi da ima nadimak „Ratkapna“ „zaradio“ tako što je svojevremeno krao ratkapne u neposrednoj blizini policijske stanice, čime je označen kao počinitelj krivičnog dela, kao i da je „opozicioni političar“, iako nije član nijedne stranke. Tekst je, kako se ističe, koncipiran tako da ga diskredituje na osnovu političkog opredeljenja, dok je već i sam naslov jasna uvreda. Time je prekršeno više tačaka poglavlja I Kodeksa

Kraljice Natalije 28
11000 Beograd
tel: (011) 30 67 320
www.savetzastampu.rs

novinara - nije objektivno i tačno izveštavano, nije naznačen izvor odnosno emisija u kojoj je gostovao da bi se čitaoci sami uverili šta je tačno rekao, iznete su neosnovane optužbe i klevete, zatim poglavlja IV - diskriminacija po političkom opredeljenju, pravo na pretpostavku nevinosti, plasiranje političke propagande u novinarskoj formi, kao i tačke iz poglavlja V, koje se odnose na novinarsku pažnju i zabranu prećutkivanja činjenica koje mogu bitno da utiču na razumevanje događaja.

Uz žalbu je dostavljen i odgovor naslovljen na urednika „Informer“, ali Komisija ovo nije razmatrala jer nije imala informaciju o tome da li je objavljen. Podnosilac žalbe nije u žalbi ukazao na prekršaj Kodeksa novinara koji bi se odnosio na neobjavljivanje odgovora.

Redakcija portala „Informer.rs“ nije odgovorila na žalbu.

Članovi Komisije za žalbe su ocenili da je sporni tekst neobjektivan i nepotpun, da nije napisan uz poštovanje osnovnih standarda profesije, kao i da ne postoji nikakav javni interes za njegovo objavljivanje. Vređanje žalioca i njegova diskreditacija, po svemu sudeći, jedini su razlozi za ovakav tekst, koji čitaocima zapravo ni o čemu ne informiše. Medij, naravno, ima pravo da polemizuje sa javno iznetim stavovima podnosioca žalbe, pa i da ih kritikuje, ali u ovom slučaju nije reč o kritici, već o direktnom vređanju i klevetanju nekoga ko drugačije misli. Time su, po mišljenju Komisije, prekršene tačke 1 i 5 poglavlja Istinitost izveštavanja, koje propisuju obavezu novinara da izveštava tačno, objektivno, potpuno i blagovremeno o događajima od interesa za javnost, poštujući pravo javnosti da sazna istinu i držeći se osnovnih stanarda novinarske profesije, odnosno zabranjuju objavljivanje neosnovanih optužbi, kleveta i glasina.

Žalilac je u pravu i kada tvrdi da je portal morao da navede izvor informacije, tačnije da svoje čitaocima upozna sa tim gde je tačno i kada Prelević dao izjavu koja je povod za tekst, kako bi im omogućio da se upoznaju sa tim šta je tačno rečeno i u kom kontekstu. Komisija smatra da je time prekršena tačka 3 poglavlja I, ali i tačka 1 poglavlja V, koja se odnosi na obavezu novinara da poslu pristupa sa dužnom profesionalnom pažnjom.

Poseban prekršaj je iznošenje optužbe da je „svojevremeno uhvaćen u krađi ratkapne sa točka automobila i to u neposrednoj blizini policijske stanice u Beogradu“, bez ikakvih dokaza. Ovim je prekršeno i pravo na pretpostavku nevinosti, jer je označen kao počinilac krivičnog dela.

Ova tvrdnja, inače, nije ni u kakvoj vezi sa Prelevićevim nastupom na televiziji (o kojem se „izveštava“), što je samo potvrda da je cilj teksta bio difamacija osobe o kojoj se piše. Isto važi i za veoma uredljiv naslov. Po mišljenju Komisije, medij je time prekršio i tačku Kodeksa koja propisuje obavezu novinara i urednika da neguju etiku i kulturu javne reči, jer je apsolutno neprihvatljivo na ovakav način pisati o bilo kome.

Komisija je, zbog svega toga, jednoglasno odlučila da je portal „Informer.rs“ prekršio odredbe Kodeksa novinara Srbije i izrekla javnu opomenu.

Beograd, 24.11.2022.

Predsedavajuća

Jelka Jovanović